

Република Македонија
Министерство за економија

Република Македонија
ВЛАДА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
СКОПЈЕ

До: АНАЛИТИКА
Ул. Даме Груев Бр. 7-8/3
СКОПЈЕ

Примено: 20.12.2013			
Орг.единица	Број	Прилог	Вредност
40	38403		

Предмет: Произнесување по однос на предлог за политики

Почитувани,

Во врска со Вашиот допис до Владата на Република Македонија од 13 септември 2013 година кој се однесува на ваши предлози за Програмата за работа на Владата на Република Македонија за 2014 година, а кој е препратен до Министерството за економија и архивиран на 21 ноември 2013 година, Министерството за економија од аспект на воите надлежности во однос на вашите предлози, Ве информира за следното:

Во државниот буџет треба да се даде приоритет на инфраструктурните проекти (регионални патишта и железница) пред проектите за урбан транспорт и други инфраструктурни проекти од локално значење.

Предметниот предлог треба да се достави до Министерството за транспорт и врски, имајќи ја во предвид нивната надлежност.

Да се продолжи имплементацијата на гасоводниот прстен на територија на Р.Македонија

Согласно заложбите на Владата на Република Македонија за изградба на Национален гасификационен систем во Република Македонија, во 2010 година од страна на Министерството за транспорт и врски беше изработена Физибилити студија за гасификационен систем на Република Македонија со идеен проект.

Во Физибилити студијата предвидено е вкупните инвестиции за изградба на Националниот гасоводен систем во РМ да изнесуваат околу 320 милиони EUR, при што би се изградиле 881 km гасовод.

Владата на Република Македонија донесе заклучок со кој ја определи делницата Клевовце-Штип-Неготино, со крак до ТЕЦ Неготино да се изгради со средства од „Спогодбата меѓу Владата на Република Македонија и Владата на Руската Федерација за регулирање на обврската на поранешниот СССР по пресметките сврзани со стоковната размена меѓу поранешниот СССР и поранешната СФРЈ“ (Спогодба за рускиот долг).

Финансиските средства за реализација на изградбата на останатите делови од гасоводниот систем во Република Македонија ќе се обезбедат од кредитни средства од Европска инвестициона банка и Европска банка за обнова и развој за што преговорите се во тек.

Министерство за економија

Бр. 12-7001/2

Скопје, 20-12-2013 година

Јуриј Гагарин, 15

1000 Скопје,

Република Македонија

Тел. (02) 3093408

Факс: (02) 3084472

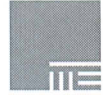
www.economy.gov.mk

e-mail: info@economy.gov.mk

ISO 9001:2008

CERTIFICATE

20100131300073

Главен предуслов за обезбедување на овие финансиски средства беше изнаоѓањето на нови дополнителни количини на природен гас бидејќи постоечката интерконекција со Бугарија од каде РМ се снабдува со Руски гас, е со ограничен капацитет од 800 милиони Nm³ (нормални метри кубни гас)/годишно. Во таа насока е и потпишувањето на Спогодбата меѓу Владата на РМ и Владата на Руската Федерација за соработка при изградба на гасовод-крак за испорака на гас во РМ од проектот „Јужен тек“. Со потпишувањето на оваа Спогодба на долгорочен план за потребите на РМ ќе се обезбедат дополнителни 2,5 милијарди Nm³ природен гас. На тој начин ќе се обезбеди енергетска стабилност, сигурност во снабдувањето со природен гас, а исто така ќе се обезбеди еколошки и економичен енергенс кој ќе се употребува не само во стопанството туку и во домаќинствата. Одлуката од која соседна држава ќе се изврши приклучувањето на РМ со крак кон Јужен тек ќе зависи од техничко-економската анализа извршена од страна на експертите на Газпром од Русија.

ISO 9001:2008
CERTIFICATE
20100131300073

Да се изгради дистрибуциска гасоводна и топлинска мрежа во земјата

Министерството за транспорт и врски по објавен јавен оглас за услуги за изработка на физибилити студија за дистрибутивни гасоводни системи на ден 18.07.2013 година склучи договор со вршителот на услугата Топлификација инженеринг-ДООЕЛ Скопје, која беше обврзана во рок од 8 месеци од потпишувањето на договорот, односно да ја изготви студијата заклучно со март 2014 година.

Динамиката на изградба на дистрибутивните гасоводни системи ќе зависи од резултатите кои ќе произлезат од изработката на физибилити студијата за изградба на дистрибутивна гасоводна мрежа како и од обезбедувањето на финансиска поддршка за изградба на оваа мрежа.

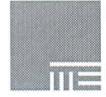
Топлинската енергија во РМ се добива од производните постројки за топлинска енергија како и од когенеративните постројки за производство на ел.енергија како отпадна топлина од комбинираниот циклус.

Овој вид на енергија го користат само граѓаните на Град Скопје при што Конзумот за топлинска енергија на градот изнесува 450MW. На дистрибутивната топоводна мрежа во должина од 200км се приклучени 45.000 домаќинства и останати кои претставуваат 9-10% од вкупниот број на домаќинства во РМ.

Во тек се активности за реализација на проектот топлификација на Битола, Могила и Новаци каде топлинската енергија ќе се обезбеди по пат на регулирано одземање пареа од турбината на РЕК Битола.

Конечно да се реши сопственичкиот спор за гасоводот помеѓу државата и Макпетрол

Согласно достапните информации спорот помеѓу државата и Макпетрол е сеуште во судска постапка. Дополнителни информации по однос на ова прашање може да се обезбедат од Министерството за правда.

Општините да се поддршат финансиски за реализирање на нивните програми за енергетика:

Согласно член 132 став (1) од Законот за енергетика, советот на единиците на локалната самоуправа, на предлог на градоначалникот, а по претходно мислење од Агенцијата за енергетика, донесува Програма за енергетска ефикасност која што се однесува за период од три години. За потребите од спроведување на предметните програми, единиците на локалните самоуправи подготвуваат годишен план, кој што на предлог на градоначалникот, го донесува советот на единицата на локалната самоуправа. Единиците на локалната самоуправа секоја година, најдоцна до крајот на месец февруари до Агенцијата за енергетика го доставува годишниот план за реализација на Програмата за тековната година, како и информација за спроведување на Програмата во претходната година.

ISO 9001:2008
CERTIFICATE
20100131300073

Програмите за енергетска ефикасност треба да бидат усогласени со Стратегијата за енергетска ефикасност на Република Македонија и Акциониот план за енергетска ефикасност. Во Програмите за енергетска ефикасност, покрај останатото, се содржат и податоци за изворите за финансирање на вложувањата потребни за спроведување на мерките за подобрување на енергетската ефикасност. Согласно изворите за финансирање определени во Акциониот план за енергетска ефикасност, се очекува дека во предметните Програми ќе се определи финансиските средства да се обезбедуваат од домашните и меѓународните финансиски институции и донатори, од буџетите на единиците на локалните самоуправи, по принцип на јавно-приватно партнерство, додека во наредниот период постои можност за основање на Фонд за енергетска ефикасност, кој би обезбедувал техничка и финансиска поддршка, вклучително и за проектите/мерките за подобрување на енергетска ефикасност од интерес на единиците на локалните самоуправи.

Да се направи студија за реформирање на пазарот на топлина во Македонија

По изработката на физибилити студијата за изградба на дистрибутивна гасоводна мрежа во Република Македонија ќе се создадат услови за изработка на физибилити студијата за реформирање на пазарот на топлина во Р.Македонија.

Да се воведат мерки за поддршка на проекти за гасификација и когенерација на локално ниво

Согласно Законот за енергетика (Службен весник на Република Македонија број 16/2011, 136/2011, 79/13 и 164/2013) изградбата на нови системи за дистрибуција на природен гас на определно подрачје на територијата на Република Македонија се врши од страна на правни лица врз основа на договор за јавно приватно партнерство доделен од Владата на Република Македонија.

Владата на Република Македонија, на предлог на министерот, на предлог на органите на државната управа или на предлог на единицата на локална самоуправа донесува одлука за започнување на постапката за доделување на договор за воспоставување на јавно приватно партнерство за изградба на нов систем за дистрибуција на природен гас.

Во случај на менување на повластените тарифи, менувањето однапред да се најави, пред кое менување да се направи стручна анализа за потребата од менување и последиците од истото

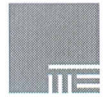
Со Законот за енергетика кој се донесе во 2011 година во делот на стекнување со статус на повластен производител од обновливи извори на енергија се уреди решение според кое ќе има две фази во оваа постапка, односно издавање на привремено решение за упис во регистарот на повластени производители и решение за стекнување на статус на повластен производител. Ваквото уредување е од аспект на сигурност на инвеститорите кои инвестираат во изградба на електроцентрали кои користат обновливи извори на енергија дека во почетокот и текот на експлоатација на објектот ќе ја имаат истата висина на повластената тарифа која што важи во моментот на издавање на привременото решение за стекнување со статус на повластен производител и затоа како дополнителен услов кој треба да се исполни е еден од условите наведени во членот 151 во став (2) и тоа:

- 1) има добиено овластување за изградба на енергетски објекти во согласност со овој закон, или
- 2) има обезбедено одобрение за градење за енергетските објекти за кои не е потребно овластување, или
- 3) има склучено договор за концесија за користење на природно добро за производството на електрична енергија, или
- 4) правото на изградба на енергетски објект е стекнато во постапка со јавен повик, во согласност со овој закон.

Да им се дозволи на физички лица да ги користат повластените тарифи за фотоволтаици

Согласно Законот за енергетика (Службен весник на Република Македонија број 16/2011, 136/2011 и 79/2013) за вршење на енергетски дејности кои се дефинирани во член 4 од истиот закон, во кој влегува и производство на електрична енергија, можат да ги вршат домашни и странски лица врз основа на лиценца издадена од страна на Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија. Во смисла на Законот за енергетика лице претставува физичко или правно лице кое врши енергетска дејност, а е регистрирано во трговскиот регистар во Република Македонија.

Во членот 37 од Законот за енергетика е уредено за што не е потребна лиценца и меѓудругото е уредено дека лиценца не е потребна за производство на

електрична или топлинска енергија наменето за сопствена потрошувачка, при што не се користи соодветниот енергетски систем.

Согласно постојното законско решение, доколку електричната енергија од производни постројки за сопствени потреби се предаде на системот за дистрибуција на електрична енергија се врши енергетска дејност и вршителот на истата потребно е да поседува лиценца за производство на електрична енергија, односно да има права и обврски кои се утврдени како во Законот за енергетика, така и во лиценцата.

Доколку електричната енергија е произведена од електрана која користи обновливи извор на енергија и истата се стекнала со статус на повластен производител тогаш целокупната произведена електрична енергија се откупува од страна на операторот на пазарот на електрична енергија, АД МЕПСО, по повластени тарифи претходно утврдени од Владата на Република Македонија.

ISO 9001:2008
CERTIFICATE
20100131300073

Доколку станува збор за производител на електрична енергија кој нема статус на повластен производител тогаш истиот има обврски поконкретно уредени во член 65 од Законот за енергетика, како и во други членови во законот. Согласно член 65 од Законот за енергетика производителот на електрична енергија може да врши продажба на електрична енергија и/или системски услуги во земјата и странство на трговци, снабдувачи со електрична енергија и операторот на електропреносниот систем и операторите на електродистрибутивните системи.

На 15 август 2013 година официјално започна ИПА Проектот за зајакнување на административниот капацитет на Секторот за енергетика при Министерството за економија и Агенцијата за енергетика на Република Македонија, кој ќе се спроведува во наредните 24 месеци.

Покрај останатите активности, една од клучните активности кои се планира да бидат производ на овој проект е усогласување на националното законодавство со Третиот пакет на законодавство на Европската унија за внатрешен пазар на енергија, како и усогласување со Директивата 28/2009/ЕС за промоција за искористувањето на обновливите извори на енергија.

За напреднаведената активност ќе се прават изменувања и дополнувања на Законот за енергетика во чии рамки ќе биде разгледана и ваквата можност.

Да се поддржат малите и средни бизниси кои работат со обновливи извори преку даночни и царински олеснувања на технологиите за обновливи извори

И ова прашање ќе се разгледа во рамките на расположливите средства во Буџетот на РМ.

Да се поедностават процедурите (процедури за градење, сопственички прашања и сл) кои им претходат на постапките опфатени со законот за енергетика

Министерството за животна средина и просторно планирање и Министерството за економија склучија Договор за соработка со Меѓународната финансиска корпорација, согласно кој се предвидува да учествуваат во реализација на Проектот за обновлива енергија во Македонија како дел од пошироката Балканска програма за обновлива енергија. Со реализација на овој Проект се очекува да се подобри постојната регулаторна рамка и со тоа да се овозможи на потенцијалните инвеститори на мали хидроелектрани да подготват одржливи проекти.

Во рамките на овој Проект, ИФЦ ќе им помогне на Министерството за животна средина и просторно планирање и Министерството за економија да развијат поволна регулаторна рамка во согласност со светските добри практики и во согласност со барањата на Европската Унија. За таа цел ИФЦ ќе помогне во:

- усогласувањето на постојниот Закон за води и подзаконска регулатива која произлегува од овој закон со останата законска регулатива која се однесува на малите хидроелектрични централи,

- имплементација на Законот за концесии и јавно приватно партнерство, во делот на мали хидроелектрани,

- докомплементирање на подзаконската регулатива која се однесува на обновливи извори на енергија и

- подобрување на нацрт договорите за концесија и нацрт договорите за откуп на електрична енергија.

Да се даваат грантови на факултетите и граѓанските организации за истражување на енергетски прашања со фокус на поголема меѓусекторска соработка, едукативни програми итн.

Во рамките на расположливите буџетски средства ќе се разгледа овој предлог и соодветно ќе се постапи.

Програмата за јавни инвестиции да содржи разумни и реални рокови за енергетските проекти и претходно да се направи анализа на финансискиот и институционалниот капацитет на имплементирачките институции за реализирање на зацртаните проекти

Досегашните Програми за јавни инвестиции во Република Македонија се подготвуваа од страна на Министерството за финансии, врз основа на податоци што се доставуваа од надлежните министерства. При подготвување на Програмата се имаа во предвид секторските развојни политики и приоритетни инфраструктурни проекти содржани во Програмата за работа на Владата на Република Македонија за периодот за кој се подготвува Програмата за јавни инвестиции. Притоа енергетските проекти кои се

ISO 9001:2008
CERTIFICATE
20100131300073

предлагаа во Програмата за јавни инвестиции од страна на енергетските компании содржеа рокови за нивна реализација, потребните финансиски средства, но и изворите на финансирање за реализација на предметните проекти, како и надлежните институции за реализирање на проектите. Околу подготовката на наредна Програма за јавни инвестиции потребно е да се произнесе Министерството за финансии.

Да се ажурира техничката тендерска документација за големите хидроцентрали и да се стават разумни барања во тендерската документација

Во тек е подготовка на новиот шести тендер за доделување на концесија за вода за производство на електрична енергија од 80 мали хидроелектрични централи. За истиот изработена е нова Физибилити Студија која е достапна на веб страната на Министерството за животна средина и просторно планирање или на следниот линк: <http://shpp.moiepp.gov.mk/>. Во подготовката на тендерската документација учествува и консултантот IFC, и во истата ќе бидат предвидени измени во согласност со постојната законска регулатива како и во согласност со наведените наоди во Физибилити студијата.

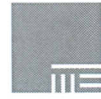
ISO 9001:2008
CERTIFICATE
20100131300073

Да се даде долгорочна и поголема поддршка за искористување на сончевата енергија преку субвенции за сончеви колектори

Со цел стимулирање на користењето на сончевата енергија во Република Македонија, Министерството за економија во неколку наврати (2007, 2009, 2011, 2012 и 2013 година) успешно ги спроведе активностите за реализација на стимулативните мерки преку надоместување на дел од трошоците за купени и вградени сончеви термални колекторски системи во домаќинства. Со оваа стимулативна мерка на купувачите на соларни колектори кои ги имаат вградено во своите домови им се обезбеди поврат на дел од потрошените средства за обезбедување на сончеви термални колекторски системи до 30 %, но не повеќе од 300 евра во денарска противвредност по домаќинство.

Досега вкупно се субвенционирани 2.415 домаќинство (2007 и 2009 по 500 домаќинства, 2011 -420 домаќинства, 2012 - 481 домаќинства и 2013 - 514 домаќинства), а исплатени се вкупно 36.900.000 денари од Буџетот на Република Македонија.

Министерството за економија за 2014 година побара за оваа мерка да се одобрат 9.000.000 денари, што е за 3.000.000 денари повеќе во споредба со одобрените средства за 2013 година, но во Буџетот на РМ за 2014 година одобрени се 6.000.000 денари за оваа намена. Во тек е подготовка на Програмата за надоместување на дел од трошоците за купени и вградени сончеви термални колекторски системи во домаќинства за 2014 година.

Да се формира Фондот за енергетска ефикасност во 2014 година и да почне со финансирање на проекти од областа на енергетската ефикасност и обновливите извори:

Министерството за економија, во рамките на ГЕФ Проектот за одржлива енергија и со експертска помош од Светската банка изработи нацрт Национална Програма за енергетска ефикасност на јавните згради во Република Македонија до 2020 година (Фаза 1). Истата, покрај останатото, содржи анализи за можните опции и извори на финансирање на предвидените мерки за подобрување на енергетската ефикасност. Притоа, во предметната Програма се предложени три опции за финансирање и реализација, и тоа:

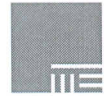
- Фонд за енергетска ефикасност;
- Наменска кредитна линија и
- Проект за подобрување на енергетската ефикасност во општините.

ISO 9001:2008
CERTIFICATE
20100131300073

Како најсоодветна од трите опции е формирањето на револвинг Фонд за енергетска ефикасност. Во текот на 2013 и 2014 година, со поддршка на Светска банка, се планирани активности за испитување на можностите за воспоставување и функционирање на Фонд за енергетска ефикасност во Република Македонија, по што предлог-решенија ќе се достават до Владата на Република Македонија за разгледување и донесување на одлука.

Владата да ја помогне работата на локалните власти во областа на енергетиката со усвојување на соодветните енергетски подзаконски акти на државно ниво како и отстранување на сите правни, административни и финансиски бариери со цел помагање во имплементацијата на локалните енергетски политики

Согласно обврските од Законот за енергетика, Министерството за економија ги донесе предвидените подзаконски акти во областа на енергетиката, вклучително и во делот на енергетската ефикасност и обновливите извори на енергија. Исто така, Регулаторната комисија за енергетика и Агенцијата за енергетика на Република Македонија ги донесоа најголемиот дел од предвидените подзаконски акти. Како пример за обезбедување на финансиска и експертска поддршка на единиците на локалните самоуправи е Проектот за подобрување на услугите на единиците на локалните самоуправи, имплементиран од страна на Министерството за финансии и ГЕФ Проектот за одржлива енергија, кој беше имплементиран од страна на Министерството за економија и со кој беше обезбедена техничка и финансиска поддршка за обнова заради подобрување на енергетската ефикасност на зградите на 42 училишта и градинки во 12 различни единици на локалните самоуправи. Исто така, во рамките на ГЕФ Проектот за одржлива енергија беше набавена и инсталирана опрема за испитување на потенцијалот на ветерната енергија на пет локации во различни општини и тоа: Берово, Свети Николе, Старо Нагоричане, Сопиште и Могила. Владата на Република Македонија и надлежните институции и во наредниот период ќе обезбедат унапредување

на законодавството во областа на енергетиката, каде и доколку е потребно и, согласно расположивите можности, ќе обезбедуваат експертска и финансиска поддршка на проекти од областа на енергетиката.

Да се разгледаат членовите 166а и 166б од Законот за изменување и дополнување на Законот за енергетика (Сл.весник на РМ од 31 мај 2013) со цел нивно додефинирање и/или нивна измена во насока на давање на поголема надлежност на ЕЛС во делот на изградба и функционирањето на постројките и инсталациите за природен гас

Согласно член 166-а од Законот за енергетика се уредува начинот на донесување на техничките правила за изградба, ставање во употреба, функционирање и одржување на постројките и инсталациите за природен гас. Воедно со член 166-б од законот се уредува и постапката за признавање на сертификатите за изведување и заварување на полиетиленски цевки издадени од надлежно тело на друга држава што ја спроведува Комисија формирана од Министерот за економија. Придонес од донесувањето на овие технички правила ќе имаат единиците на локалната самоуправа во процесот на изградба на гасоводната дистрибутивна мрежа.

ISO 9001:2008
CERTIFICATE
20100131300073

Согласно законот, Владата на Република Македонија на предлог на министерот за економија, на предлог на органите на државната управа или на предлог на единицата на локалната самоуправа, донесува одлука за започнување на постапка за доделување на договор за воспоставување на јавно приватно партнерство за изградба на нов систем за дистрибуција на природен гас, а пред донесувањето на одлуката за започнување на постапката Владата на РМ може да склучи договор за соработка со единиците на локалната самоуправа на чиешто подрачја треба да се гради системот за дистрибуција на природен гас.

Со почит,

ДРЖАВЕН СЕКРЕТАР,

Анче Трифунов

ДОСТАВЕНО И ДО: ГЕНЕРАЛЕН СЕКРЕТЕРИЈАТ-Одделение за соработка со невладини организации

Подготвиле: Горан Николовски

Андон Киров

Елена Колевска

м-р Размена Чекиќ Дуровиќ

Контролирале: м-р Виктор Андонов

м-р Валентина Старделова

м-р Виолета Кеќкаровска